

På kartan av "Lilla Dalarö" från 1797 hittar man vid 34 Bränn-Huset med Blandkammare nere vid strandkanten. Nuvarande Pettersberg vid 38 och iskällaren vid 24, nu alldeles efter bommen på Röuddsvägen.

Bränneriet på Lilla Dalarö

Under 1400-talet destillerade man dvs brände vin till brännvin. Men vin var en lyxvara då få förunnat. På senare delen av 1500-talet lärde sig svenskarna att destillera mäsik framställd huvudsakligen av råg. Säden ersattes mot slutet av 1700-talet av potatis i allt större utsträckning (och så småningom även av cellulosaspriit men det är en annan historia....). Konsumtionen ökade snabbt och i början av 1800-talet uppgick den till över 100 liter per vuxen manlig individ och år dvs 8 ordinära supar i snitt om da'n! En sup kostade i början av 1800-talet 3 skilling på krogen dvs vad som senare kom att benämnas en tolvskilling. Här fanns stora pengar att tjäna och naturligtvis fick brännvin och brännvinstillverkning stor ekonomisk betydelse inte minst för staten. Alltså bestämde man 1775 att brännvinsbränning skulle vara ett kungligt privilegium (husbehovsbränning undantogs) och så blev det befintliga bränneriet på Smådalarö en av de 60 kronobrännerierna. Och nog fanns det avsättning för brännvinet eftersom det bara i dalaröskärgården torde ha funnits minst ett halvdussin utskänkingsställen. Så hör det ju också till saken att varje större gård brände förstås till sitt husbehov. *Ulf A*